

Ersättningar för ekologisk produktion

Syftet med ersättningarna är att öka den ekologiska produktionen för att få positiva effekter på miljö, klimat, djurhälsa och landsbygdsutveckling.

Du som ställer om till ekologisk växtodling eller djurhållning kan få ersättning för omställning till ekologisk produktion. Om du redan har certifierad ekologisk produktion ska du i stället söka ersättning för ekologisk produktion.

Ersättningarna ingår i landsbygdsprogrammet 2014-2020 och bidrar till att nå målen med Europas tillväxtstrategi Europa 2020.

Ersättning för omställning till ekologisk produktion

Du som ställer om till ekologisk växtodling eller djurhållning kan få ersättning för omställning till ekologisk produktion. Ersättningen finns för att vi ska öka den ekologiska produktionen. Ett åtagande för omställning till ekologisk produktion är 2-årigt.

Om du redan har certifierad ekologisk produktion ska du i stället söka ersättning för ekologisk produktion.

Åtagande för att få ersättning för omställning till ekologisk produktion

Åtagande för att få ersättning

För att få ersättning för omställning till ekologisk produktion måste du ha ett åtagande. Så länge åtagandet gäller ska du följa villkoren för ersättningen. För att få dina pengar behöver du också söka utbetalning varje år.

Vad är ett åtagande?

Ett åtagande innebär att du åtar dig att sköta din mark och dina djur enligt vissa villkor i upp till 2 år. Du utför då den tjänst som du kan få ersättning för.

Du måste följa de villkor som gäller för ersättningen varje år under hela tiden som åtagandet gäller. Det innebär att du måste följa villkoren som gäller oavsett om du söker utbetalning eller inte. Åtagandet börjar den 1 januari det år som du gör din ansökan och slutar den 31 december det sista året i 2-årsperioden om inte omställningen är färdig tidigare.

Du söker åtagande i SAM Internet

Du söker åtagande för ersättning för omställning till ekologisk produktion i SAM Internet.

Åtaganden från 2015 är inte beslutade än

Om du sökte ett åtagande för någon miljöersättning eller ersättning för ekologisk produktion 2015 så är åtagandet i de flesta fall inte beslutat än. I SAM Internet visar vi därför de uppgifter om åtagandet som du redovisade 2015.

Om alla uppgifter fortfarande stämmer behöver du inte göra någonting. Om du själv vill göra ändringar, om det finns felaktigheter som Jordbruksverket eller länsstyrelsen inte känner till, behöver du ange att åtagandet ska ändras. Det gör du genom att skriva under Övriga upplysningar i SAM Internet. Om du vill öka ett åtagande med ytterligare block söker du åtagande för dessa block precis som vanligt.

Tänk på att du inte behöver ändra ditt åtagande om det är små ändringar på blocken eller om vi har ändrat arealen på grund av en kontroll.

Under Övriga upplysningar ska du skriva:

- vad du vill ändra
- vilket blocknummer det gäller
- vilken miljöersättning eller ersättning för ekologisk produktion det gäller
- varför du vill ändra ditt åtagande.

Du söker alltså utbetalning enligt det åtagande som sedan blir beslutat.

Kan du öka ditt åtagande?

Du kan från och med det andra året som åtagandet gäller öka det med mer areal och fler djur.

När får du minska eller avsluta ditt åtagande?

Åtaganden för omställning till ekologisk produktion är 2-åriga. Det kommer vara möjligt för dig att avsluta eller minska ditt åtagande som du gick in i 2015 eller senare om förutsättningarna ändras under tiden som ditt åtagande gäller.

Fasta åtaganden

För fasta åtaganden där åtgärderna ska utföras på samma mark under 5 år är det möjligt att minska eller avsluta ditt åtagande om vissa förutsättningar är uppfyllda. Det gäller miljöersättningarna som du gick in i 2015 eller senare för:

- Betesmarker och slätterängar
- Fäboddar
- Skötsel av våtmarker och dammar
- Skydds zoner
- Ersättning för ekologisk produktion

Om du minskar eller avslutar ett åtagande i förtid ska länsstyrelsen utreda varför och vilka konsekvenserna blir, för att se om det är tillåtet. Om det beror på något av följande kan det innebära att du inte behöver betala tillbaka ersättning som du fått. Då kan du avsluta hela åtagandet eller ta bort ett enskilt skifte eller block från åtagandet:

- Din mark har ingått i ett motsvarande åtagande under minst 5 år och minskningen äventyrar inte syftet med åtagandet.
- Du kan inte överföra åtagandet till annan lantbrukare för att:
 1. ett arrende eller avtal om nyttjanderätt inte kan förlängas,
 2. du har inte kvar marken, eller djuren på grund av försäljning,
 3. du har överlåtit marken som berörs av åtagandet,
- Du slutar med jordbruksverksamhet.
- Force majeure och andra exceptionella händelser du inte kunnat förutse.

Det kan vara möjligt att tillgodoräkna sig tid från ett åtagande för en motsvarande ersättning i föregående programperiod 2007-2013, om marken har ingått under en sammanhängande tidsperiod.

Du kan inte avsluta ett åtagande för ersättning för omställning till ekologisk produktion i förtid genom att räkna med tid från ett tidigare åtagande. Annars gäller samma villkor för att avsluta eller minska åtagandet som för ersättningen för ekologisk produktion.

Det finns en skala för hur mycket ersättning du behöver betala tillbaka beroende på hur mycket av åtagandet som fullgjorts. Skalan gäller vid en minskning som inte finns med i undantagen här ovan.

Minsta gräns för åtagande

Minsta belopp för utbetalning är 1 000 kronor. Det betyder att om du söker ett åtagande med så liten omfattning att du inte kommer upp i 1 000 kronor per år så får du ingen utbetalning.

Är du osäker på vilka åtaganden du har?

Om du redan har åtaganden men är osäker på vilka du har, kan du se detta i SAM Internet. Du kan även se pågående åtaganden för miljöersättningar som du gick in i 2014 eller tidigare på Mina sidor. Åtaganden för miljöersättningar som du gick in i 2015 visas inte på Mina sidor eftersom dessa ännu inte är beslutade.

Du måste bruka marken för att kunna få ersättning

Det är du som brukar marken som kan ha rätt till ersättning. Du kan äga eller arrendera marken eller ha ett nyttjanderättsavtal med ägaren till marken.

Försäkra dig om att rätten att bruka marken gäller under hela tiden som ditt åtagande gäller, innan du går in i ett nytt åtagande. Om du inte äger marken försäkras du dig bäst genom att upprätta ett skriftligt avtal med markägaren.

Om du ändå blir av med mark som ingår i ett åtagande som fortfarande gäller, bör du kontrollera om du även kan föra över åtagandet på marken, annars kan du bli återbetalningsskyldig eftersom det är krav att fullfölja de åtaganden som du har gått in i.

Vid försäljning eller arrende ska du överlåta åtagandet

Om du säljer eller arrenderar ut din mark är det möjligt att överlåta åtagande på den mark som du säljer eller arrenderar ut. Du kan också överlåta din ansökan om utbetalning.

Alla företag kan inte få ersättning för omställning till ekologisk produktion

Reglerna för vem som kan få ersättning för omställning till ekologisk produktion skärptes förra året. Företag och personer som driver flygplatser, järnvägar, vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport- eller rekreationsanläggningar kan normalt inte få jordbrukarstöd eller handla med stödrätter om de:

- 2014 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, stöd för kvalitetscertifiering och stöd till mervärden före avdrag för fel.
- 2015 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga jordbrukare före avdrag för fel.

Det finns dock undantag som gör att även personer och företag med sådana verksamheter kan få jordbrukarstöd och rätt att handla med stödrätter.

Om du har ett pågående åtagande för kretsloppsriktad produktion från programperiod 2007-2013

Vill du söka ett nytt åtagande för den här ersättningen men har ett pågående åtagande för miljöersättning för kretsloppsriktad produktion från programperiod 2007-2013? Då kan du i vissa fall söka ett nytt större åtagande i ersättning för omställningen till ekologisk produktion och avsluta ditt pågående åtagande i förtid. Du får då ett nytt 2-årigt åtagande i den nya ersättningen istället. Du måste alltid ta med all mark och djurhållning från det gamla åtagandet in i det nya åtagandet.

Om du får ett nytt större åtagande beviljat enligt ovan kommer ditt gamla åtagande automatiskt att avslutas. Om du däremot inte skulle få ett nytt åtagande kommer du istället automatiskt att ansöka om utbetalning för ditt pågående åtagande.

Det här gäller vid överlåtelser

Använd blankett vid överlåtelse

Om du ska överlåta ett åtagande eller ansökan om åtagande och utbetalning ska du använda blanketten Övertagande av SAM-ansökan och åtagande 2016. Du kan läsa mer om överlåtelser i anvisningen till blanketten.

Blanketten ska ha kommit in till länsstyrelsen i övertagarens län senast den 15 juni om det gäller del av jordbruksföretag. Om ett helt jordbruksföretag överlåts till en annan lantbrukare ska ansökan om övertagande komma in till länsstyrelsen i övertagarens län innan länsstyrelsen har fattat beslut om utbetalning.

Tänk på att ansökan om övertagande alltid måste skickas in om den nya sökanden har ett annat person- eller organisationsnummer. Detta gäller alltså även om det är en annan familjemedlem som ska ta över eller om du ska ändra företagsform.

Villkor för ersättning för omställning till ekologisk produktion - växtodling

Här kan du läsa om villkoren för ersättning för omställning till ekologisk produktion om du har åtagande för växtodling. Villkoren är i stort sett samma som för ersättningen till ekologisk produktion, men åtagandet är bara 2 år istället för 5 år.

För att få ersättning ska du:

- ha ett 2-årigt åtagande för ersättning för omställning till ekologisk produktion
- följa villkoren nedan för åtagandet från och med den 1 januari det år du går in i åtagandet
- söka utbetalning för ersättningen varje år i SAM Internet
- vara ansluten till ett kontrollorgan för ekologisk produktion

Du måste ha ett åtagande

För att få ersättning måste du ha ett åtagande som gäller 2016. Ett åtagande innebär att du åtar dig att sköta din mark och dina djur enligt regler och villkor för ersättningen i 2 år. När du utför ditt arbete enligt dessa villkor, utför du den tjänst som du kan få ersättning för. För att få dina pengar måste du också söka utbetalning varje år under dessa 2 år.

Regler för växtproduktion

Du som söker ersättning för omställning till ekologisk växtodling ska följa EU:s regler för ekologisk växtodling.

Du måste vara under omställning till ekologisk produktion

Förutom att du ska följa EU:s regler för ekologisk produktion från och med den 1 januari ska du också senast sista ansökningsdag vara anmäld till ett kontrollorgan. Ett kontrollorgan kontrollerar att du följer EU:s regler för ekologisk produktion även under omställningstiden innan din produktion blir certifierad.

Anmäl din produktion till ett kontrollorgan senast sista ansökningsdag det år du söker åtagandet. Sista ansökningsdag 2016 är den 21 april. Du ansluter produktionen genom att skriva under och lämna in ett anslutningsavtal till ett kontrollorgan. Under Mer information hittar du kontaktuppgifter till kontrollorgan.

Det måste vara samma person eller företag som ansluter produktionen till ett godkänt kontrollorgan och som söker ersättningen. Du kan alltså inte längre vara certifierad genom någon annan.

Om du får mer mark

Om du skaffar mer mark ska du se till att den är anmäld till kontrollorganet senast den 15 juni. Produktionen måste sedan vara ansluten resten av tiden som åtagandet gäller.

Mark som du ska ställa om ska du ta med i ditt åtagande för omställning till ekologisk produktion. Om det är mark som redan är omställd ska du istället söka ett åtagande för ekologisk produktion.

Du kan bara få ersättning för växtodling på åkermark

Du kan få ersättning för växtodling på åkermark.

Din odling måste bedrivas på samma mark så länge åtagandet gäller.

Du ska odla dina grödor med sikte på god skörd. Grödan måste skördas och användas för att du ska ha rätt till ersättning.

- Spannmål och proteingrödor ska du odla för att tröska eller ensilera.
- Oljeväxter, oljelin, bruna bönor och konservärtor ska du odla för att tröska.
- Frövall ska du odla för att tröska. Du ska också kunna visa ett avtal med utsädesleverantör.
- Grönfoder ska vara 1-åriga grödor och duga till foder.

Du kan inte få ersättning för grödor som du odlar för energiproduktion. Däremot kan du få ersättning för stärkelsepotatis och hampa.

Du får inte heller ersättning för att du odlar vall. Om du däremot har ekologisk djurhållning kommer din vall vara med i underlaget för den ersättning du kan få för djuren. Detsamma gäller för betesmark och slätterängar om du har miljöersättning för dem.

Så din gröda senast den 30 juni

Sista datum som du ska så är den 30 juni. Detta gäller också för grönsaker, kryddväxter, konservärter och bär som ska vara sådda eller planterade senast den 30 juni.

Vilka särskilda villkor finns för frukt- och bärodling?

För att du ska kunna få ersättning för frukt- eller bärodling ska det finnas minst det antal träd eller plantor per hektar som presenteras i tabellen nedan.

Så här många träd eller plantor måste du minst ha per hektar för att få ersättning för ekologisk produktion

äpple, päron, plommon eller körsbär	400 träd
surkörsbär (<i>Prunus cerasus</i>)	300 träd
smultron eller lingon	30 000 plantor
jordgubbar, tranbär eller åkerbär	16 000 plantor
hjordron	3 000 plantor
hallon, björnbär eller björnbärskorsningar	2 000 plantor
vinbär, krusbär, blåbär, nypon, aronia, rosenkvitten, vindruvor	1 500 plantor
havtorn, bärhäggmispel (saskatoonbär, trädblåbär)	1 200 plantor
fläder	600 plantor

Du kan få ersättning för dina fruktträd och din bärodling även de år odlingen etableras eller förnygras.

Du behöver inte räkna bort vändtegar och gångar från skiftesarealen, så länge du har tillräckligt många plantor per hektar. Vändtegar och gångar som du räknar in i skiftesarealen får inte vara bredare än vad som behövs för att hålla undan ogräs och för att komma fram med de redskap som du använder i odlingen.

Observera att även ett skifte med frukt- eller bärödling måste vara minst 0,10 hektar för att ge rätt till ersättning.

Om du odlar frukt- och bärslag som inte finns med på listan eller om du har för få plantor per hektar kan du få ersättning med 1 500 kronor per hektar för omställning till ekologisk produktion. Använd då grödkod 87, annan ersättningsberättigande gröda.

Du måste bruka marken för att kunna få ersättning

Det är du som brukar marken som kan ha rätt till ersättning. Du kan äga eller arrendera marken eller ha ingått ett nyttjanderättsavtal med ägaren till marken.

Om du är arrendator eller har rätt att nyttja marken ska du alltid försäkra dig om att rätten att bruka marken gäller under hela åtagandeperioden innan du går in i ett nytt åtagande. Detta gör du bäst genom att upprätta ett skriftligt avtal med markägaren.

Om du ändå blir av med arrenderad mark som ingår i ett åtagande som fortfarande gäller, bör du kontrollera om du även kan föra över åtagandet på marken. Om du inte kan föra över åtagandet kan du bli skyldig att betala tillbaka ersättning eftersom det är ett krav att fullfölja de åtaganden som du har gått in i.

Länsstyrelsen kontrollerar dokumentation och certifiering

Vid ett kontrollbesök ska länsstyrelsen kunna kontrollera de uppgifter du har lämnat och att du följer EU:s regler för ekologisk produktion. Kontrollerna sker mot bokföring, verifikationer, växtodlingsplaner eller motsvarande. Vid ett kontrollbesök ska du också kunna visa upp handlingar från kontrollorganet.

Det finns inte några mallar för dokumentation att använda, som det finns i miljöersättningen för ekologisk produktion från programperiod 2007-2013.

Spara all dokumentation som påverkar utbetalningen av ersättningen hela året.

Du ska spara dokumentation

Du ska spara dokumentation som krävs för ersättningen det året som din ansökan gäller och även året därpå. Du ska spara all dokumentation som påverkar utbetalningen av ersättningen. Vid en kontroll ska du kunna visa dokumentationen du sparar.

För att få full ersättning måste du följa tvärvillkoren och basvillkoren

Tvärvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark. De flesta tvärvillkoren är inga nya regler utan de finns redan i den svenska lagstiftningen eller i EU:s lagstiftning. Det finns även andra regler för hur du brukar din mark, hur det påverkar miljön och hur du får använda gödselmedel och växtskyddsmedel. De reglerna tillsammans med tvärvillkoren utgör det som kallas för basvillkor. Du måste alltså följa samtliga av dessa villkor för att få full ersättning.

Vissa företag kan inte få ersättning för omställning till ekologisk produktion

Reglerna för vem som kan få ersättning för omställning till ekologisk produktion skärptes förra året. Företag och personer som driver flygplatser, järnvägar, vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport- eller rekreationsanläggningar kan normalt inte få jordbrukarstöd eller handla med stödrätter om de:

- 2014 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, stöd för kvalitetscertifiering och stöd till mervärden före avdrag för fel.
- 2015 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga jordbrukare före avdrag för fel.

Det finns dock undantag som gör att även personer och företag med sådana verksamheter kan få jordbrukarstöd och rätt att handla med stödrätter.

Checklista

Det finns en checklista för ersättning för omställning till ekologisk produktion. Om du går igenom checklistan kan du få en uppfattning och bli påmind om vilka villkor du ska uppfylla för att få ersättning.

Villkor för ersättning för omställning till ekologisk produktion - djurhållning

Här kan du läsa om villkoren för ersättning för omställning till ekologisk produktion om du har åtagande för djurhållning. Villkoren är i stort sett samma som för ersättningen till ekologisk produktion, men åtagandet är bara 2 år i stället för 5 år.

För att få ersättning ska du:

- ha ett 2-årigt åtagande för omställning till ekologisk produktion - djurhållning.
- ha ett 2-årigt åtagande för omställning till ekologisk produktion - växtodling eller ha ett 5-årigt åtagande för ekologisk växtodling.
- följa nedanstående villkor för åtagandet från och med den 1 januari det år du går in i åtagandet.
- söka utbetalning för ersättningen varje år i SAM Internet.
- vara ansluten till ett kontrollorgan för ekologisk produktion.

Regler för djurhållning

Du som söker ersättning för omställning till ekologisk djurhållning ska följa EU:s regler för ekologisk djurhållning från och med den 1 januari. För ersättningen finns det dock ett undantag för reglerna om foder till djur i omställning. Undantaget innebär att du **inte** måste följa reglerna för foder från och med den 1 januari första året du ställer om dina djur tills att du anmäler din djurhållning till ett kontrollorgan. Du måste ha anmält djurhållningen senast sista dag för SAM-ansökan den 21 april. Du kan dock anmäla detta tidigare.

Du måste ha certifierad ekologisk produktion

Förutom att du ska följa EU:s regler för ekologisk produktion från och med 1 januari ska du också vara anmäld till ett kontrollorgan senast sista dag för SAM-ansökan den 21 april. Ett kontrollorgan kontrollerar att du följer EU:s regler för ekologisk produktion även under omställningstiden innan din produktion blir certifierad.

Anmäl din produktion till ett kontrollorgan senast sista ansökningsdag det år du söker åtagandet. Sista ansökningsdag 2016 är den 21 april. Du ansluter produktionen genom att skriva under och lämna in ett anslutningsavtal till ett kontrollorgan.

Det måste vara samma person eller företag som ansluter produktionen till ett godkänt kontrollorgan och som söker ersättningen. Du kan alltså inte längre vara certifierad genom någon annan.

Om du får fler djur

Om du skaffar fler djur, djurbesättningar eller djurslag, ska du se till att de är anmälda till kontrollorganet senast den 15 juni. Produktionen måste sedan vara ansluten resten av tiden som åtagandet gäller.

Hur du redovisar dina djur i ansökan kan du läsa mer om längre ned på sidan.

Ersättningen för dina djur kopplas till din mark med ersättning

För att du ska få ersättning för omställning till ekologisk produktion för din djurhållning måste både din djurhållning vara under omställning och din växtodling vara certifierad eller under omställning.

Ersättningen för omställning till ekologisk produktion djurhållning betalas ut som en extra ersättning för den mark som du odlar ekologiskt eller har under omställning till ekologisk produktion. Du måste ha

1. sökt ersättning för grödor som ger ersättning för omställning till ekologisk växtodling eller
2. sökt ersättning för grödor som ger ersättning för ekologisk växtodling eller
3. sökt ersättning för betesmarker och slåtterängar som ingår i ett nytt eller pågåenden åtagande för miljöersättningarna för betesmarker och slåtterängar eller
4. anmält att du odlar ekologisk vall.

Det är bara betesmark och slåtteräng som du också kan få gårdsstöd för som du kan få ersättning för i ersättningen för ekologisk djurhållning.

Om du har ett pågående åtagande för betesmarker och slåtterängar med markklassen fäbodbete, så kan du få ersättning för ekologisk djurhållning för den del som du kan få gårdsstöd för. Om du har sökt ett nytt åtagande för miljöersättningen för fäbod, så kan du däremot inte få ersättning för ekologiska djurhållning för den marken.

Antalet djur styr hur mycket pengar du får

Ersättning för omställning till ekologisk produktion med djurhållning baseras på det antal mjölkkor, am- och dikor, ungnöt, tackor, getter (hondjur), suggor, slaktsvin, värphöns och slaktkycklingar som du har inom företaget. För att få utbetalt för 1 djurenhet måste du ha 1 hektar åkermark som odlas med slåtter- och betesvall eller med grödor som ger rätt till ersättning för växtodling, eller 2 hektar betesmark. Dina djur räknas om till djurenheter enligt tabellen nedan.

Antal djur som motsvarar en djurenhet

Mjölkcor, am- och dikor	1,00
Ungnöt (6 mån–2 år)	1,67
Suggor	2,00
Tackor, getter (hondjur)	6,67
Slaktsvin (slaktade)	3,33
Slaktkycklingar	33,33
Värphöns	71,43

Djurantalet får variera mellan åren under tiden som åtagandet gäller. Den ekologiska djurhållningen måste varje år som åtagandet gäller minst omfatta något av följande djur:

- 1 tacka, 1 get eller 1 sugga under hållandeperioden
- 1 nötkreatur i genomsnitt
- 2 djurenheter av värphöns i genomsnitt
- 2 djurenheter av slaktkycklingar i genomsnitt
- 1 slaktsvin som levererats till slakteri

Så här ska du redovisa dina djur i ansökan

Olika djurslag ska du redovisa på olika sätt.

Nötkreatur

Uppgiften om hur många ekologiska nötkreatur du har hämtat Jordbruksverket i CDB. I SAM Internet anger du på vilka produktionsplatsnummer du har ekologiska nötkreatur.

Jordbruksverket räknar antalet djur under perioden från och med den 1 augusti året före du gör din ansökan till och med den 31 juli ansökningsåret. Om du inte sökt ersättningen tidigare räknar vi antalet djur under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 juli det året du gör din ansökan.

För att du ska kunna få stöd för de djur du har under räkningssperioden måste de vara märkta, journalförda och rapporterade till CDB, det centrala nötkreatursregistret, i rätt tid. Djurens alla in- och utgångar ska vara registrerade i CDB inom 7 dagar. Om du av någon anledning inte har åtkomst till ditt produktionsplatsnummer via en elektronisk inkanal ska du rapportera via blankett istället. Om du missar något av detta så får du inget stöd för djuret för den beräkningssperioden. Kom ihåg att det här gäller även då du köper djur. Om säljaren har missat något av villkoren ovan under beräkningssperioden så får du inget stöd för det aktuella djuret. För att ta reda på om djur som du köper är rapporterade till CDB i rätt tid, kan du be säljaren visa ett utdrag ur CDB.

Slaktsvin

Uppgiften om hur många slaktsvin du har hämtas från Jordbruksverkets slaktregister. Ange på vilka produktionsplatsnummer du har ekologisk produktion med djurhållning i SAM Internet. Du får ersättning för antalet slaktsvin som har slaktats under räkningssperioden och som slakteriet har rapporterat till Jordbruksverkets slaktregister. Slaktkropparna ska uppfylla Jordbruksverkets definition av slaktsvin och unggalt.

Jordbruksverket räknar antalet djur under perioden från och med den 1 augusti året före du gör din ansökan till och med den 31 juli ansökningsåret. Om du inte sökt ersättningen tidigare räknar vi antalet djur under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 juli det året du gör din ansökan.

Tackor, getter och suggor

Redovisa hur många tackor, getter och suggor du söker utbetalning för i SAM Internet. Du måste hålla minst samma antal djur som du angivit under en hållandeperiod av minst 60 dagar. Hållandeperioden startar dagen efter det att ansökan om utbetalning kommit in till länsstyrelsen. Som tackor och getter räknas de hondjur som har satts in i avel eller är äldre än 1 år.

Du har möjlighet att byta ut tackor, getter och suggor och även byta mellan dessa djurslag under hållandeperioden, så länge som antalet djurenheter inte minskar. Djuren som du byter till ska uppfylla alla villkor för ekologisk produktion. För att bytet ska godkännas ska djuren vara ersatta inom 10 dagar från det att djuren har lämnat ditt jordbruksföretag. Du ska notera bytet i din stalljournal.

Om antalet tackor, getter och suggor minskar under hållandeperioden ska du minska antalet djur i din ansökan. Om minskningen beror på att ett djur har dött på grund av sjukdom eller olycka, ska du anmäla detta till länsstyrelsen inom 10 dagar. Du ska göra din anmälan skriftligen. Använd blanketten Anmälan- minskat djurinnehav.

I övriga fall, gäller att du ska ha dragit tillbaka ansökan för djur som du inte längre håller allra senast innan länsstyrelsen påbörjat eller meddelat att de ska göra en kontroll. Det gäller till exempel när antalet djur minskar under hållandeperioden på grund av att du säljer eller skickar djur till slakt.

Värphönor och slaktkycklingar

Du som har värphöns och slaktkycklingar ska ange det genomsnittliga antalet värphöns och slaktkycklingar du har. Värphöns ersätts dock först efter 16 veckors ålder. Till hjälp finns en beräkningsmall.

Om du har omgångsuppfödning beräknar du antalet djur så här:

1. Multiplicera antalet djur som du hade när omgången sattes in (även om omgången sattes in innan räkningsperioden) med antal dagar under räkningsperioden som du håller djuren i produktion.
2. Dela med antal dagar i räkningsperioden. Om du har omgångsuppfödning behöver du inte räkna bort djur som självdött eller behövt avlivas, utan du kan räkna med antalet insatta djur. Om du håller flera omgångar lägger du ihop genomsnittet för omgångarna.

Jordbruksverket räknar antalet djur under perioden från och med den 1 augusti året före du gör din ansökan till och med den 31 juli ansökningsåret. Om du inte sökt om utbetalning för värphöns och slaktkycklingar ersättningen tidigare räknar vi antalet djur under perioden från och med den 1 januari till och med den 31 juli året du gör din ansökan.

Om du inte föder upp dina djur i omgångar ska du endast räkna med det antal djur som faktiskt finns vid räkningsperiodens början och sedan räkna bort de djur som avlivas, slaktas eller dör under räkningsperioden. Det är då lämpligt att redan när du ansöker räkna bort det antal djur som du tror besättningen kan komma att minska med.

Om antalet djur som ger rätt till ersättning minskar ska du anmäla det skriftligt till länsstyrelsen så snart det visar sig att du inte kan hålla så många djur i genomsnitt som du har redovisat.

Länsstyrelsen kontrollerar dokumentation och certifiering

Vid ett kontrollbesök ska länsstyrelsen kunna kontrollera de uppgifter du har lämnat och att du följer EU:s regler för ekologisk produktion. Kontrollerna sker mot bokföring, verifikationer, växtodlingsplaner eller motsvarande. Vid ett kontrollbesök ska du också kunna visa upp handlingar från kontrollorganet.

Det finns inte några mallar för dokumentation att använda, som det finns i miljöersättningen för ekologisk produktion från programperiod 2007-2013.

Spara all dokumentation som påverkar utbetalningen av ersättningen hela året.

Du ska spara dokumentation

Du ska spara dokumentation som krävs för ersättningen det året som din ansökan gäller och även året därpå. Du ska spara all dokumentation som påverkar utbetalningen av ersättningen. Vid en kontroll ska du kunna visa dokumentationen du sparar.

För att få full ersättning måste du följa tvärvillkoren och basvillkoren

Tvärvillkoren är regler som till exempel handlar om hur du ska sköta dina djur och din mark. De flesta tvärvillkoren är inga nya regler utan de finns redan i den svenska lagstiftningen eller i EU:s lagstiftning.

Det finns även andra regler för hur du brukar din mark, hur det påverkar miljön och hur du får använda gödselmedel och växtskyddsmedel. De reglerna tillsammans med tvärvillkoren utgör det som kallas för basvillkor. Du måste alltså följa samtliga av dessa villkor för att få full ersättning.

Vissa företag kan inte få ersättning för omställning till ekologisk produktion

Reglerna för vem som kan få ersättning för omställning till ekologisk produktion skärptes förra året. Företag och personer som driver flygplatser, järnvägar, vattenverk, fastighetsföretag eller permanenta sport- eller rekreationsanläggningar kan normalt inte få jordbrukarstöd eller handla med stödrätter om de:

- 2014 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, stöd för kvalitetscertifiering och stöd till mervärden före avdrag för fel.
- 2015 fick mer än 5 000 euro i gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga jordbrukare före avdrag för fel.

Det finns dock undantag som gör att även personer och företag med sådana verksamheter kan få jordbrukarstöd och rätt att handla med stödrätter.

Checklista

Det finns en checklista för ersättning för omställning till ekologisk produktion. Om du går igenom checklistan kan du få en uppfattning och bli påmind om vilka villkor du ska uppfylla för att få ersättning.

Utbetalning av ersättning för omställning till ekologisk produktion

Du behöver söka utbetalning varje år

När du har ett åtagande behöver du söka utbetalning varje år för att få dina pengar. Du söker utbetalning i SAM Internet. SAM Internet hjälper dig att göra rätt när du söker. Kontakta din länsstyrelse om du har några frågor om ansökan.

Så här mycket kan du få i ersättning för omställning till ekologisk produktion

Spannmål/oljeväxter/proteingrödor med mera (inte vallodling på åkermark)	1 500 kr per hektar
Potatis och grönsaker	5 000 kr per hektar
Frukt och bär	7 500 kr per hektar
Djurersättning åkermark, där 1 ha åkermark motsvarar 1 djurenhet	1 600 kr per hektar
Djurersättning betesmark, där 2 hektar betesmark motsvarar 1 djurenhet	800 kr per hektar

När kommer pengarna?

I utbetalningsplanen kan du se när vi planerar att betala ut pengarna.

På Mina sidor kan du se vad som händer med din ansökan. Du kan bland annat se när länsstyrelsen har fattat beslut om ditt åtagande och hur mycket pengar du får.

Minsta belopp för utbetalning

Belopp som är lägre än 1 000 kronor per ersättningsform betalar Jordbruksverket inte ut.

Du kan bli tvungen att betala tillbaka pengar

Om du inte fullföljer dina åtaganden kan du bli tvungen att betala tillbaka pengar. Länsstyrelsen har möjlighet att kräva tillbaka pengar upp till 10 år efter utbetalningen.

Jordbruksverket kan sänka ersättningen

Det finns en viss summa pengar att betala ut från landsbygdsprogrammet. Om pengarna inte räcker för vissa ersättningsformer kan regeringen besluta om att begränsa ersättningarna. Det kan också bli aktuellt att sänka ersättningsbeloppen.

Eventuella tvärvillkorsavdrag görs efter utbetalningen

Om en kontroll visar att du inte har följt ett eller flera tvärvillkor så kommer avdraget för tvärvillkorsfelet att göras först efter att stöden för 2016 betalats ut. Normalt sett gör Jordbruksverket tvärvillkorsavdragen när vi betalar ut stöden. Anledningen till att vi inte gör på samma sätt när det gäller stöden nu är att det IT-system som ska räkna ut tvärvillkorsavdragen inte har byggts ännu. Vi vet ännu inte exakt när det kommer att vara klart och därför kan vi inte heller säga när tvärvillkorsavdragen på årets stöd kommer att göras.

Kontroller och avdrag på miljöersättningar och ersättningar för ekologisk produktion

För att få full miljöersättning måste du följa alla villkor som gäller för ersättningen. Det är i första hand länsstyrelsen som kontrollerar att din ansökan stämmer med verkligheten, att du följer alla villkoren och tvärvillkoren.

Kontrollerna görs både när länsstyrelsen behandlar din ansökan och vid en eventuell kontroll på plats. Det är olika för olika kontroller hur långt i förväg du får informationen. Du måste ge kontrollanten den hjälp som är nödvändig för att kontrollen ska kunna genomföras.

Tänk på att det är bara i undantagsfall som du kan ändra i din SAM-ansökan efter att du har haft en kontroll. Kontakta din länsstyrelse för att få reda på vilka ändringar just du kan göra i din ansökan.

Du kan få avdrag på ersättningen

Du ska följa villkoren för miljöersättningen. Om du inte följer villkoren kan det bli avdrag på din ersättning. Det finns olika anledningar till att du kan få avdrag:

- Din ansökan kommer in för sent.
- Din verkliga areal är mindre än den du sökt för.
- Du har inte följt villkoren för ersättningen.
- Du har inte följt tvärvillkoren.

Om du har lämnat oriktiga uppgifter eller inte lämnat in uppgifter som behövs för ansökan kan du få hela din ansökan underkänd.

Om din ansökan kommer in för sent

Om din ansökan kommer in efter den 21 april minskar vi din ersättning med 1 procent per arbetsdag som ansökan är försenad. Om ansökan kommer in efter den 16 maj får du ingen ersättning alls 2016.

Om din verkliga areal är mindre än den du sökt för

Om skillnaden mellan den areal som mätts upp vid en kontroll och den areal du redovisat i SAM-ansökan är högst 2 hektar och högst 3 procent blir det inget avdrag. Du får betalt för den areal som länsstyrelsen mätt upp.

Om skillnaden mellan den areal som mätts upp och den areal du redovisat i SAM-ansökan är större än 2 hektar eller större än 3 procent, dock maximalt 20 procent, räknar vi ut avdraget så här:

1. Länsstyrelsen räknar ut hur många hektar som skiljer mellan den areal som mätts upp och den areal som du redovisat i SAM-ansökan.
2. Länsstyrelsen tar skillnaden 2 gånger och drar av så mycket från din ersättning.

Om skillnaden mellan den areal som mätts upp och den areal du redovisat i SAM-ansökan är större än 20 procent av den areal som mätts upp får du ingen ersättning alls.

Om du inte följt villkoren

Om du inte följt villkoren för ersättningen kan du få avdrag på utbetalningen.

Om du inte följt tvärvillkoren

Om en kontroll visar att du inte har följt tvärvillkoren beslutar länsstyrelsen hur många procent som ska dras av från utbetalningen av din ersättning. Första gången ett fel upptäcks blir avdraget i normala fall 3 procent, men det kan sänkas till 1 procent eller höjas till 5 procent beroende på hur allvarligt felet är. Om ett fel upptäcks mer än en gång blir avdraget större. Om länsstyrelsen bedömer att du har gjort felet avsiktligt kan avdraget bli upp till 100 procent.

Vi arbetar med bedrägeribekämpning

Alla myndigheter som hanterar EU-stöd, däribland Jordbruksverket, arbetar tillsammans för att förebygga och bekämpa bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet. Inom EU har arbetet på det här området stärkts från och med 2014. De EU-stöd som vi kan använda i Sverige ska gå till dig som har rätt till stöd. Vi kommer i handläggningen fortsätta att kontrollera så att rätt belopp betalas ut till rätt person.

Jordbruksverket rapporterar ärenden till OLAF

Jordbruksverket måste rapportera alla ärenden där vi, eller andra myndigheter som handlägger stöd, hittar fel i den EU – finansierade delen av stödet på mer än 10 000 euro. OLAF är den europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Vi rapporterar ärendena oavsett om det är ett misstänkt bedrägeri eller ett vanligt fel.

Om du inte har följt villkoren för din ersättning

Villkorsfel kan ge avdrag på utbetalningen

Om du har sökt miljöersättning eller ersättningar för ekologisk produktion får du betalt för att sköta marken eller djuren enligt vissa villkor. Om du inte följer villkoren ska länsstyrelsen göra avdrag på din utbetalning. Oftast innebär fel på en viss areal att den arealen inte ger någon ersättning. Andra stöd, där du följt villkoren, påverkas inte. Även i kompensationsstödet finns villkor som du måste följa för att undvika avdrag.

Allvarliga fel kan leda till att du måste betala tillbaka pengar

I vissa fall finns det så allvarliga fel att länsstyrelsen häver åtagandet och kan komma att kräva tillbaka ersättningen för tidigare år i åtagandet. Det gäller fel på uppenbara villkor, till exempel att växtskyddsmedel inte får användas på betesmarker eller ekologisk odling. Det gäller också om länsstyrelsen vid en kontroll konstaterar att du inte har följt villkoren för mer än 30 procent eller mer av arealen som ingår i ansökan om utbetalning. De kommer då häva ditt åtagande och utreda om du ska betala tillbaka tidigare utbetald ersättning. Året därpå kan du även bli avstängd från att söka ett nytt åtagande.

Det är ovanligt att länsstyrelsen vid 2 olika kontroller hittar samma fel på mer än 20 procent av arealen, men skulle det hända kan åtagandet hävas och du kan bli tvungen att betala tillbaka tidigare utbetald ersättning. Om du en gång skulle ha fel på mer än 20 procent av arealen får du information om det i länsstyrelsens meddelande om beslut. Då kan du undvika att göra samma fel igen.

Om du upprepar samma villkorsfel kommer det att bedömas hårdare. Det kan innebära ett större avdrag eller att länsstyrelsen häver ditt åtagande.

Så kan du undvika hävning av åtagande och återkrav

Om du inte kan uppfylla ett villkor ska du alltid meddela din länsstyrelse. För vissa villkor finns möjlighet till undantag. Även om du inte kan få undantag tar länsstyrelsen hänsyn till att du meddelar felet själv och att du inte haft någon möjlighet att uppfylla villkoret. Avdraget kan bli mindre och du har möjlighet att hitta andra lösningar än att ditt åtagande hävs och att du måste betala tillbaka din tidigare ersättning. Om du är osäker på vad en regel innebär på just ditt företag ska du också kontakta länsstyrelsen.

Vilka riktlinjer finns om villkorsfel?

Jordbruksverket har regler för att det ska vara tydligt vilka avdrag olika villkorsfel ger. Tidigare fanns det som allmänna råd, men nu följer alla länsstyrelser samma regler. Detta innebär att det är lättare att göra lika i handläggningen över hela landet.

Större vikt ligger på syftet med ersättningen och ersättningsnivåerna vid utformningen av avdragen. Därför är det större skillnad än tidigare på avdragets storlek beroende på vilket villkor det är som inte

är uppfyllt. Om du vill läsa reglerna för avdrag på grund av villkorsfel så finns de i kapitel 2 i föreskriften om miljöersättningar. De specifika avdragen för varje ersättning finns i bilaga 3.

Varför behövs kontroller och avdrag?

Villkorsfel är ofta inte rent avsiktliga utan kan bero på att du inte har förstått reglerna tillräckligt eller att du har missat att göra något. För att minska antalet fel vill vi därför i första hand förbättra informationen och förenkla reglerna, men avdragen behövs också. Har du inte följt ett villkor har du faktiskt inte haft hela merkostnaden som ersättningarna betalar för.

Kontroller och avdrag vid fel är nödvändiga av två anledningar. Jordbrukarstöden finansieras med skattemedel. Medborgarna i EU och Sverige vill därför att Jordbruksverket och länsstyrelserna ser till att villkoren följs. Hittar en länsstyrelse många fel måste länsstyrelserna kontrollera fler jordbrukare i länet.

Den andra anledningen är att de företag som följer reglerna, och har kostnader för det, inte ska drabbas av en konkurrensnackdel jämfört med dem som inte följer villkoren och i dessa fall har lägre produktionskostnader.

Exempel på vad som händer om länsstyrelsen hittar olika fel vid en kontroll

Här nedan kan du läsa om vilka avdrag du får för olika fel ger enligt reglerna. Länsstyrelsen ska följa reglerna men de gör också en bedömning av det enskilda fallet. Därför kan det ibland bli annorlunda än det som du kan läsa om nedan.

Betesmarker och slåtterängar

Igenväxning

Du får ett avdrag på din utbetalning om du har mark med igenväxning. Hur mycket avdrag du får påverkas av hur stor arealen är och om det är första gången som du har mark med igenväxning eller om du haft det vid tidigare kontroller. Om det är första gången som en kontroll visar att du har igenväxning på din mark kommer avdraget att motsvara halva ersättningen för den arealen där igenväxningen finns. Om en kontroll senare år visar att du har igenväxning kommer avdraget att motsvara hela ersättningen för den arealen där igenväxningen finns.

I de fall du har igenväxning på mer än 30 procent av ett skifte ska åtagandet för det skiftet hävas. Återkravet motsvarar då ersättningen som du har fått ut för det skiftet under åtagandeperioden.

Du kan undvika igenväxning genom att se över dina marker och ta bort igenväxning. Du kan läsa om hur du ska ta bort igenväxning i informationen om ersättning för betesmarker och slåtterängar. Om du har marker med särskild skötsel har du fått en åtagandeplan av länsstyrelsen där de talar om mer detaljerat hur varje mark ska skötas.

Betesmarker som inte är tillräckligt avbetade

Du får avdrag på din utbetalning om du har mark som inte är tillräckligt avbetad den 31 oktober. Hur mycket avdrag du får beror på hur stor arealen är och om det är första gången som du har mark som inte är tillräckligt väl avbetad eller om du haft det vid tidigare kontroller. Om det är första gången som en kontroll visar att du har mark som inte är tillräckligt väl avbetad kommer avdraget att motsvara hela ersättningen för den arealen som inte är tillräckligt väl avbetad. Om en kontroll senare år visar att du har mark som inte är tillräckligt väl avbetad kommer avdraget att motsvara den dubbla ersättningen för den arealen.

Om du till exempel inte får tag på betesdjur är det viktigt att kontakta länsstyrelsen för att meddela dem att du inte kan uppfylla villkoren och diskutera hur problemen kan lösas. Detsamma gäller om det skulle bli extremt väder som påverkar din möjlighet att sköta marken enligt villkoren.

Betesmarker och slätterängar, restaurering av betesmarker och slätterängar, fäbodan och ersättningar för ekologisk produktion

Otillåtna gödselmedel och växtskyddsmedel

Att kemiska växtskyddsmedel och handelsgödsel inte är tillåtna på mark där man har dessa ersättningar ovan känner de flesta till. Om länsstyrelsen ändå upptäcker ett sådant allvarligt fel, i mer än obetydlig omfattning, kan de häva hela åtagandet. En sådan hävning leder oftast till att du måste betala tillbaka din tidigare ersättning. Det är därför viktigt att hålla reda på vilka arealer som ingår i åtagandet.

Vallodling, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd

Grödan har inte skördats någon gång under året

Ett ganska vanligt fel är att grödan står kvar när länsstyrelsen kommer ut på kontroll under hösten. Har du inte tagit någon skörd under året får du ett avdrag på din utbetalning för marken som inte är skördad. Avdragets storlek påverkas av hur stor arealen är samt om det är första gången som du har mark som inte är skördad eller om du haft det vid tidigare kontroller. Om det är första gången som en kontroll visar att du har mark som inte är skördad kommer avdraget att motsvara halva ersättningen för den arealen som inte är skördad i miljöersättningen för vallodling samt ersättningarna för ekologisk produktion. I kompensationsstödet kommer det att motsvara hela ersättningen för arealen som inte är skördad. Om en kontroll senare år visar att du har mark som inte är skördad kommer avdraget att vara motsvara hela ersättningen för den arealen som inte är skördad i miljöersättningen för vallodling och ersättningen för ekologisk produktion. I kompensationsstödet kommer det att motsvara den dubbla ersättningen för arealen som inte är skördad.

Ekologisk produktion

Ofullständig dokumentation

Du ska bland annat notera när du sår och vilket foder djuren får när det gäller ersättningar för ekologisk produktion. Du ska också spara fakturor och andra verifikationer som gäller den ekologiska

produktionen. Din dokumentation behövs för att länsstyrelsen säkert ska kunna kontrollera alla villkor. Om det till exempel saknas mer än 2 uppgifter, så att länsstyrelsen har svårare att utföra kontroll, kan avdraget bli 5 procent av ersättningen.

För att undvika brister i dokumentationen kan du använda mallar för dokumentation av ekologisk produktion.